

Fedinec Csilla – Cserniczkó István

NYELVI KIRAKÓS KÁRPÁTALJÁRÓL

Fedinec Csilla – Csernicskó István

NYELVI KIRAKÓS KÁRPÁTALJÁRÓL

TÖRTÉNETI ÉS POLITIKAI DIMENZIÓK
(1867–2019)

Társadalomtudományi Kutatóközpont • Gondolat Kiadó
Budapest, 2020

Lektorálta
KONTRA MIKLÓS
(Károli Gáspár Református Egyetem)

KÁNTOR ZOLTÁN
(Nemzetpolitikai Kutatóintézet)

SZAKÁL IMRE
(II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola)

Térképek
MOLNÁR D. ISTVÁN

Olvasószerkesztő
TÓTH-OROSZ ENIKŐ

A kiadvány megjelenését a Társadalomtudományi Kutatóközpont támogatta.

© Fedinec Csilla és Cserniczkó István, 2020
© Társadalomtudományi Kutatóközpont, 2020

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás,
illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás
a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulásához van kötve.

*www.gondolatkiado.hu
facebook.com/gondolat*

A kiadásért felel a kiadó vezetője
Szöveggondozó Gál Mihály
A kötetet tervezte Jeszenszky Katalin

ISBN 978-963-556-081-3

Tartalom

Előszó helyett	7
Az Osztrák–Magyar Monarchia öröksége	11
<i>Kik vagyunk?</i>	13
<i>A magyarok</i>	17
<i>A ruszinok (rutének)</i>	21
<i>A zsidók</i>	31
<i>A cigányok (romák)</i>	36
<i>A közös nyelv hiánya</i>	42
Nyelvi dilemmák a Csehszlovák Köztársaságban	49
<i>A csehszlovák állam</i>	51
<i>A csehszlovakizmus</i>	52
<i>A ruszinok politikai megítélése</i>	55
<i>A kárpátaljai szláv nyelv(ek)</i>	58
<i>A nyelvi polémia következményei</i>	62
<i>A nyelvi vita az oktatásban</i>	65
A ruszin-kérdés újraértelmezése a revíziós időszakban	69
<i>Majdnem autonómia</i>	71
<i>Geopolitikai ütközők</i>	73
<i>Hivatalos kétnyelvűség</i>	77
<i>A ruszin nyelvtan kérdése</i>	83
<i>A magyar-orosz nyelvváltozat</i>	87
<i>Egy tudományos társaság</i>	89

Szovjet szocialista imágó	93
<i>A szovjet nyelvpolitika sajátos vonásai</i>	95
<i>A területi elv</i>	101
<i>A szovjet nyelvpolitika utóhatásai</i>	103
<i>Az ukrán nyelv – írásban</i>	106
<i>Az ukrán nyelv – vizuális térben</i>	112
<i>A nyelvkérdés Kárpátalján</i>	115
Az ukrán úton	119
<i>Nyelvmegtartók és nyelvvesztők</i>	121
<i>Államnyelv kontra kisebbségi nyelvek</i>	123
<i>Törvénytervezet-cunami</i>	127
<i>A 2012-es nyelvtörvény</i>	130
<i>Eltörölni, de hogyan?</i>	135
<i>A 2017-es oktatási kerettörvény</i>	142
Formai követelmények	151
<i>Az alkotmány őre</i>	153
<i>Az államnyelv értelmezése</i>	154
<i>A nyelvtörvények és a kisebbségi nyelvek</i>	158
<i>A filmügy</i>	165
<i>Az oktatásügy</i>	168
<i>A nyelvhasználat rendje</i>	170
A száműzött Lenin	175
<i>Önállóság vagy a „belarusz út”</i>	177
<i>Ki a hős?</i>	181
<i>Kié a győzelem?</i>	183
<i>Mi legyen a levéltárral?</i>	186
<i>Lenin mindörökké</i>	187
<i>Európa felé</i>	198
Térképek	201
Névmutató	207